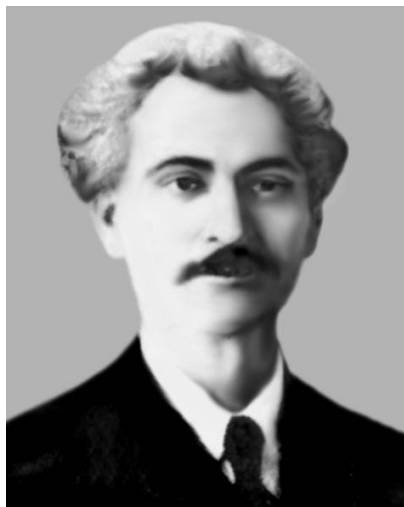

ГАДІЄВ Цомак Секайович (02(14). 01. 1882, с. Нижній Ганіс у Кудській ущелині, Грузія — 24. 10. 1931, м. Орджонікідзе, нині Владикавказ, Пн. Осетія, РФ) — осетинський письменник і громадський діяч. Навч. в Юр'єв. університеті (нині м. Тарту, Естонія, 1903–08). У 1908 за участь в антиуряд. демонстраціях і політ. вірші «Тохы хъæр» («Поклик до бою»), «Фæдис» («Набат»), «Адæм» («Народ») був заарешт., 1910 засланий до Сибіру на постійне поселення. Написав цикл віршів «Ахæстони фыстытæ» («Тюремні записки», 1908–09, опубл. повністю — 1925), в якому відтворив життя

засланця, що «прийняв до серця народне горе». У цей період російською мовою написав повість «Подаванец», оповідання «На месте причисления», «Товарищ Мазай», «Ванина болезнь», «Музыка» та ін. Після більшов. перевороту 1917 повернувся до Пн. Осетії. Очолював органи нар. освіти, г. «Рæастдзинад» («Правда»), Пн.-Осет. НДІ. Одночасно брав активну участь у літ. процесі. У 2-й пол. 20-х рр. опублікував вірші на злободенні теми «Цъæйы комы фыстытæ» («Записки про Цейську ущелину»), «Дыууæ дидинаеджы» («Дві квітки»), «Хæлуарæг æмæ мыдыбындз» («Павук і бджола») та ін. Автор п'єс «Амондмæ цæуджытæ» («Ті, що йдуть до щастя», 1928) — про події воєн. дій 1918–20, «Ос-Багатар» (1929; російською мовою) — про істор. минуле; повісті «Фыдæлты намыс» («Честь предків», 1931) — про людей осетин. села. Залишив наук., крит. та есеїст. праці, зокрема розвідки про творчість О. Пушкіна, О. Герцена, М. Гоголя, Т. Шевченка, К. Хетагурова, С. Гадієва. На засланні 1914 виступив з рефератом про Т. Шевченка.

Основні твори

укр. перекл. – Тягар життя // Осетин. оповідання. Х.; К., 1931.

Рекомендована література

1. Джусойты Н. Цомак Гадиев. Орджоникидзе, 1965.

І. А. Луценко

Бібліографічний опис:

Гадієв Цомак Секайович / І. А. Луценко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-28122>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).